

Міністерство освіти та науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет

Юрчило Соломія Володимирівна

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, РОЗПОДІЛ І АНАЛІЗ
ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ
(НАДВІРНЯНСЬКА МІСЬКА РАДА)

071 «Облік і оподаткування»

Автореферат

На здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Дипломна робота виконана в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Савків Уляна Степанівна

Рецензент: д.е.н., професор кафедри економічної кібернетики Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Буртняк Іван Володимирович

Захист відбудеться «_23_» _____ червня _____ 20 _23_ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис)

_____ Баланюк І.Ф. _____
(ім'я та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	Error! Bookmark not defined.
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ТА НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОГРАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ, РОЗПОДІЛУ І АНАЛІЗУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	Error! Bookmark not defined.
1.1. Економічна та бухгалтерська сутність загальнови­роб­ничих витрат та їх класифікація	Error! Bookmark not defined.
1.2. Порівняльна характеристика НП(С)БО та МСФЗ які регламентують облік витрат	Error! Bookmark not defined.
1.3. Зарубіжний досвід обліку та аналізу загальнови­роб­ничих витрат	Error! Bookmark not defined.
Висновки до 1го розділу	Error! Bookmark not defined.
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ, РОЗПОДІЛУ ТА АНАЛІЗУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ У надвірнянській МІСЬКІЙ РАДІ ...	Error! Bookmark not defined.
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності Надвірнянської міської ради	Error! Bookmark not defined.
2.2. Організація та документальне оформлення обліку загальнови­роб­ничих витрат Надвірнянської міської ради.....	Error! Bookmark not defined.
2.3. Методи відображення загальнови­роб­ничих витрат в обліку Надвірнянської міської ради.....	Error! Bookmark not defined.
Висновки до 2го розділу	Error! Bookmark not defined.
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ У НАДВІРНЯНСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ.....	Error! Bookmark not defined.
3.1. Організація і методика аналізу загальнови­роб­ничих витрат Надвірнянської міської ради.....	Error! Bookmark not defined.
3.2. Використання автоматизованих систем для удосконалення обліку загальнови­роб­ничих витрат	Error! Bookmark not defined.
Висновки до 3го розділу	Error! Bookmark not defined.
ВИСНОВКИ	8
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	11
ДОДАТКИ	Error! Bookmark not defined.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Прийняття ефективних управлінських рішень відбувається на основі актуальної та правдивої інформації про стан підприємства. В сучасних умовах ринкової економіки належне відображення витрат у обліку є однією з головних функцій управління і знаряддям контролю на підприємстві. Для підприємств, що провадять господарську діяльність калькулювання собівартості продукції є невід'ємною частиною їх функціонування.

Вітчизняні підприємства сьогодні повинні приділити особливу увагу питанню загальновиробничих витрат. Адже, вивчення особливостей обліку та аналізу загальновиробничих витрат базова потреба в системі управління. Дослідження спрямовані на вивчення специфіки формування витрат, калькуляції собівартості та шляхів її зниження, залишаються актуальними.

Об'єктом дослідження є система бухгалтерського обліку та аналізу загальновиробничих витрат у Надвірнянській міській раді.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних питань щодо функціонування системи бухгалтерського обліку та аналізу загальновиробничих витрат.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних та методичних положень з обліку та аналізу загальновиробничих витрат установи.

Для реалізації мети роботи необхідно виконати такі **завдання**:

- дослідити теоретичні основи обліку загальновиробничих витрат;
- здійснити порівняльну характеристику НП(С)БО та МСФЗ, які регламентують обліку витрат;
- розглянути зарубіжний досвід обліку та аналізу загальновиробничих витрат;
- охарактеризувати організаційно-економічну діяльність Надвірнянської міської ради;

- вивчити організацію та документальне оформлення обліку загальновиробничих витрат Надвірнянської міської ради;
- дослідити методи відображення загальновиробничих витрат в обліку Надвірнянської міської ради;
- визначити організацію і методику аналізу загальновиробничих витрат міської ради
- знайти спосіб використання автоматизованих систем для удосконалення обліку загальновиробничих витрат.

Стан наукової розробки. Вагомий внесок у дослідження теоретико-аналітичних і практичних питань обліку повноцінної собівартості продукції зробили такі науковці: Дерій В.А., Крупка Ю.Д., Зигрій О.В., Бруханський Р.Ф., Скоробогатова Н.Є. Селіванова Н.М., Бондаренко Т.Ю., Подмешальська Ю.В., Курган Н.В., Голова С.Ф., Мельник Є.Г., Андросова О.Ф., Шматковська Т.О., Шевчук О.А., Куренна А.А., Язлюк Б.О. і більше.

Методи дослідження. В процесі написання дипломної роботи використано такі методи дослідження, як: абстрагування й конкретизація, аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання, аналогія, історичний і логічний методи. У дослідженні використано діалектичний підхід до вивчення економічних процесів і явищ, проаналізовано систему показників та взаємозв'язки між ними. Для вдосконалення обліку загальновиробничих витрат у процесі дослідження використовувалися методи аналізу, порівняння та узагальнення. Для підвищення ефективності дослідження також використано методи економічного аналізу: відносні та середні величини, групування, графічний та табличний методи.

Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні особливостей ведення обліку загальновиробничих витрат та потреби удосконалення їх аналізу в державній установі, а саме:

- запропоновано внесення деяких доповнень та коректив до облікової політики Надвірнянської міської ради з метою вдосконалення організації документообігу, посилення контролю за їх дотриманням та

систематизації інформації про територіально рознесені одиниці територіальної громади;

- рекомендована повна автоматизація облікового процесу за допомогою надійної та багатофункціональної бухгалтерської програми;
- розроблено низку вимог відповідно до потреб закладу, яким має відповідати така програма

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи включає 81 сторінку, 18 таблиць, 10 рисунків, 37 використаних джерел та додаток.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У розділі 1 «Теоретичне підґрунтя та нормативне забезпечення організації обліку, розподілу і аналізу загальновиробничих витрат на підприємстві» досліджено економічну сутність загальновиробничих витрат та проведено їх класифікацію, наведено визначення витрат як економічної категорії, визначені об'єкти бухгалтерського обліку, приведена класифікація витрат у фінансовому обліку. Для розуміння порядку виникнення виробничих витрат, представлено порядок формування виробничої собівартості продукції (робіт, послуг). Проведено аналіз зарубіжного досвіду обліку та аналізу загальновиробничих витрат та вивчено нормативно-правове регулювання обліку та аудиту витрат, що є запорукою ефективної та оперативної організації бухгалтерського обліку та аудиту в державних організаціях.

У розділі 2 «Методика організації обліку, розподілу та аналізу загальновиробничих витрат у Надвірнянській міській раді» здійснено організаційно-економічну характеристику діяльності бази дослідження, а саме Надвірнянської міської ради, досліджено організацію та документальне оформлення обліку загальновиробничих витрат Надвірнянської міської ради, вивчено порядок ведення бухгалтерського обліку Надвірнянської міської ради, розглянуто завдання та функціональні обов'язки бухгалтерської служби, повноваження керівника бухгалтерської служби Надвірнянської міської ради, головного бухгалтера та вимоги до рівня його професійної кваліфікації, вивчено особливості та методи обліку загальновиробничих витрат.

У розділі 3 «Напрями удосконалення організації обліку та аналізу загальновиробничих витрат у Надвірнянській міській раді» досліджено організацію і методику аналізу загальновиробничих витрат міської ради, вивчено досвід використання автоматизованих систем для удосконалення обліку загальновиробничих витрат, запропоновано напрями вдосконалення організації та автоматизації обліку витрат.

ВИСНОВКИ

Витрати державних установ, що виникають при наданні нематеріальних послуг, відрізняються за своїм економічним змістом від витрат підприємств і організацій. Витрати – це державні платежі, які не підлягають відшкодуванню, які не компенсують і не створюють фінансових вимог. Витрати є одним із основних показників фінансово-господарської діяльності державних установ. Вони є основою для визначення результатів оцінки доходів і витрат, контролю за ними, визначення резервів і зниження витрат.

Порядок ведення бухгалтерського обліку в державних організаціях регулюється Бюджетним кодексом України, Законом України “Про Державний бюджет України”, “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, Положенням Мінфіну “Про затвердження деяких Адміністративні закони про бухгалтерський облік у державному секторі”, “Про затвердження плану бухгалтерського обліку в державному секторі” та інші нормативні документи, що містять вказівки щодо ведення бухгалтерського обліку та звітності державних організацій.

На сьогоднішній день актуальною є реструктуризація, підвищення ефективності та системності фінансового контролю, запровадження та розвиток державного контролю з урахуванням стану та послідовності реформування національної економіки, покращення умов та збільшення витрат на оптимізацію структури внутрішнього контролю та підтримувати його в належному робочому стані.

Тому належне нормативно-правове регулювання обліку та аудиту витрат є запорукою ефективної та оперативної організації бухгалтерського обліку та аудиту в державних організаціях. Належне, своєчасне, ефективне та злагоджене нормативно-правове забезпечення є необхідною умовою стабільної діяльності та фінансової успішності функціонування державної організації та виконання покладених на державу завдань.

Порівняльна характеристика НП(С)БО та МСФЗ, які регулюють облік витрат, свідчить про те, що національні нормативні акти все частіше потребують конкретизації та інтеграції з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

Надвірнянська міська рада – адміністративно-територіальна одиниця та орган місцевого самоврядування в Надвірнянському районі Івано-Франківської області. Адміністративний центр - місто Надвірна. У Надвірнянській міській раді проведено дослідження щодо організації обліку та перевірки витрат. Результати дослідження діяльності Надвірнянської міської ради свідчать про те, що фінансову ситуацію можна назвати стабільною, діяльність організації здійснюється в основному за рахунок державних коштів, незначну частину становлять кошти спонсорів, кошти організації та інші люди. Негативною тенденцією є зношеність основних фондів.

Планування витрат відбувається під час створення кошторисів. Організація та облік видатків у Надвірнянській міській раді здійснюється на належному рівні з урахуванням усіх вимог чинного законодавства України, незважаючи на певні обмеження та жорстку регламентацію розміру державних доходів. В міському управлінні всі витрати обліковуються за державним устроєм з розбивкою на касові та фактичні витрати.

В результаті проведеного дослідження встановлено, що основними недоліками видатків державних організацій є: використання різних планів бухгалтерського обліку в бюджетній організації, що призводить до різних методів обліку операцій з державними коштами; оцінка здійснюється шляхом взяття коштів замість негайного покриття зобов'язань; невідповідність окремих нормативних документів, затверджених Мінфіном, які регламентують облік витрат вимогам міжнародних стандартів; відсутність єдиної системи автоматизації бухгалтерського обліку в державних організаціях і організаціях, що унеможлиблює створення комплексу реальної облікової інформації про управління бюджетними коштами.

З метою вдосконалення облікової політики в міській раді запропоновано положення про бухгалтерський облік: внесення деяких доповнень та коректив до облікової політики установи з метою вдосконалення організації документообігу, посилення контролю за їх дотриманням та систематизації інформації про територіально рознесені одиниці територіальної громади; повна автоматизація облікового процесу за допомогою надійної та багатофункціональної бухгалтерської програми. Розроблено низку вимог відповідно до потреб закладу, яким має відповідати така програма.

Удосконалення принципів ведення бухгалтерського обліку та застосування програми автоматизації облікового процесу дає можливість прискорити ведення бухгалтерського обліку за рахунок систематизації обробки первинних документів, отримання точних результатів фінансових показників для прийняття ефективних управлінських рішень, контролю за дотриманням бюджетної дисципліни та економічної вигоди для установи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” : від 16.07.99 р. № 996-XIV URL: www.zakon.nau.ua
2. Наказ Міністерства фінансів України “Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати””: затв. від 31.12.1999 року №318. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
3. Наказ Міністерства фінансів України “Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”” URL: www.rada.gov.ua
4. Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів суб’єктами державного сектору та порядку їх складання”: від 13.09.2016 р. № 818. База даних “Законодавство України”. ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1336-16>
5. Національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі. URL: <http://minfin.kmu.gov.ua/control/uk/publisharchive>
6. Міжнародні стандарти фінансової звітності (International Financial Reporting Standards) URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=240945
7. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI: URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Бондаренко Т.Ю. Класифікація загальновиробничих витрат та підходи до їх поділу на постійні та змінні. Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. 2013. Вип. 10(1).
9. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік в зарубіжних країнах: навч. посібник для студ. вищих навч. закладів спец. 7.050106 “Облік та аудит”. Житомир: Рута, 2020. 660 с.
10. Бухгалтерський облік: концептуальні основи теорії: наук.-практ. посібник. під заг. ред. Сопко В.В. Київ: Професіонал, 2004. 180 с.

11. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспектив розвитку: моногр. К.: Центр учбової літератури, 2007. 522 с.
12. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами : практичний посібник. К.: Лібра, 2004. 880 с.
13. Давидюк Т.В., Манойленко О.В., Ломаченко Т.І., Резніченко А.В. Бухгалтерський облік: навч. посібник. Харків: вид. дім “Гельветика”, 2016. 392 с.
14. Коваленко О.В. Сутність та основні проблеми визначення економічної категорії витрат. Проблеми системного підходу в економіці. 2015. №15. С.171-175
15. Кравченко О.В. Доходи і витрати державних організацій у вітчизняній та міжнародній обліковій практиці. ДВНЗ УАБД НБУ. URL: www.uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_BOA/kravchenko_036.pdf
16. Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Гудзь Н.В. Фінансовий облік: підруч. 4-те вид. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 451 с.
17. Кучеркова С.О. Трансформація звітності щодо обліку фінансових результатів за МСФЗ. Облік і фінанси АПК, № 4. 2011
18. Ліпач О.О. Бюджети представницьких органів в новому бюджетному законодавстві. Харківський регіональний інститут державного управління ТПДУ. 2013. №3. URL: www.kbuara.kharkov.ua/ebook/tpdu/20113/doc/2/18.pdf
19. Ловінська Л.Г., Калюга Є.В. Методологічні аспекти обліку собівартості продукції суб'єктів державного сектора. ScienceRise. 2015. No 9(1). С. 24-28.
20. Лучко М.Р. Бухгалтерський облік в зарубіжних країнах: нав. посібник. К.: Знання, 2006. 440 с.
21. Людвенко Д.В., Підгорна І.О. Дослідження кошторису доходів та витрат державної організації. Економічні науки. Облік та аудит, 2013
22. Мащенко К. С. Доходи державних організацій освіти: проблеми реформування і функціонування. Наук. пр. ДонНТУ. 2012. Вип. 39–1. С. 264-268. Серія “Економіка”

23. Михайленко О.В., Ялигіна М.С. Теоретичне обґрунтування сутності та кваліфікаційних ознак витрат. Економіка і суспільство. 2016. №3. С.242-248
24. Надвірнянська міська рада. Офіційний сайт <https://nadrada.gov.ua>
25. Надвірнянська міська рада. ClarityProject URL: <https://clarity-project.info/edr/04054257#>
26. Надвірнянська міська рада. YouControl-сервіс перевірки контрагентів URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/04054257/
27. Надвірнянська міська рада. Офіційна сторінка Facebook URL: <https://www.facebook.com/nadvirnamrada/>
28. Надвірнянська міська рада. Статут територіальної громади URL: <https://nadrada.gov.ua/statut-terytorialnoyi-gromady-rozdil-i-zagalni-polozhennya/>
29. Надвірнянська міська рада: бухгалтерська звітність і фінансовий аналіз за 2020 р. URL: https://zvitnist.com/04054257_NADVIRNYANSKA_MISKA_RAD
30. Надвірнянська міська рада: статистика роботи URL: <https://nadrada.golos.net.ua>
31. Подмешальська Ю.В., Феофанов Л.К., Абрамова І.С. Актуальні аспекти розподілу загальнопромислових витрат у системі обліку. Агросвіт. 2018. № 24. С. 54-59
32. Порівняльна характеристика видів бухгалтерського обліку URL: <https://studfile.net/preview/10097301/page:3/>
33. Рзаєва Т.Г., Джулій Л.В., Слишинська О.В. Доходи та витрати: облік за міжнародними та національними стандартами. Вісник Хмельницького національного університету (економічні науки), № 5, Т. 3. 2010
34. Руденко А.О. Спільні риси та відмінності витрат за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку. Управління розвитком, № 1 (122). 2012
35. Рябенко Г.М. Щодо економічної сутності витрат та їх класифікації. Інноваційна економіка. 2013. №16. С.319-321

- 36.Скоробогатова Н.Є. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во “Політехніка”, 2017. 248 с.
- 37.Яременко А.М. “ФІТ-Бюджет” – інновація для ведення бухгалтерського обліку в бюджетній установі. Напрями розвитку бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в сучасному інформаційному середовищі: XII Всеукраїнського фестивалю науки (16-18 травня 2018 р.) Одеса: Одеський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, 2018. 102 с.